

HANDDRUK

Met o.a.

- ◆ Franciscaanse spiritualiteit in Herentals
- ◆ Terugblik gezinsvakantie Assisi van TAU
- ◆ Nieuwe jongerenpastor te Heuvelland

kijk naar
je begin

4. UIT EERSTE HAND

4 Barbara Mertens in gesprek met zr. Trees Coomans

10 COLUMN

11 EEN HAND VOL

- 11 Sorelle e Fratelli: terugblik
- 12 Franciscaanse spiritualiteit in Herentals
- 13 De kapucijnen hielden provinciaal kapittel in Ranst
- 15 We vierden 3/4 oktober
- 17 Terugblik gezinsvakantie Assisi van TAU
- 18 Op franciscaanse pelgrimsestafette

Minderbroeders kapucijnen van de Vlaams-Belgische provincie

HANDDRUK

Jaargang 51
nr. 4
december 2021

Redactie:

Mia Vanderhenst OFS
Pieter Pecceu OFS
Jan De Vleeshouwer OFM-Cap
Kenny Brack OFM-Cap
Stijn Demaré
Barbara Mertens

Hoofredacteur:

Jan De Vleeshouwer
dvjan42@gmail.com

Werken mee aan dit nummer:

Benny Bilzen, An Bert, Clarissen Stabroek, Klaas Blijlevens, Trees Coomans

Contact:

Redactie Handdruk
Jan De Vleeshouwer
Ossenmarkt 14
2000 Antwerpen
e-mail: secretaris@vlaamsekapucijnen.bgc.be

Webstek:

www.capuchins.be

Handdruk verschijnt vier maal per jaar. Het is het contactblad van de minderbroeders kapucijnen van de Vlaams- Belgische provincie. Het heeft tot doel een handdruk te zijn naar familie en vrienden van medebroeders toe; om je op de hoogte te houden van gebeurtenissen en om je te doen delen in de franciscaanse spiritualiteit zoals wij ze trachten te beleven.

21

OP HANDEN

- 21 Kerst met broeder Juniperus
- 21 Nieuw gezicht te Meersel-Dreef
- 22 Nieuwe jongerenpastor te Heuvelland
- 22 De Fratelli APP

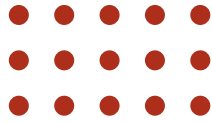
23

UIT HANDEN

Gratis aangeboden!

Maar een vrije bijdrage
is altijd welkom!
Je kan overschrijven op
411-1061271-93
of IBAN nr.: BE98411106127193
van Kapucijnen in Vlaanderen
HANDDRUK
Ossenmarkt 14
2000 Antwerpen

WOORD VOORAF

Beste lezer,

We zijn weeral in de maand december aangekomen. Wanneer ik deze regels schrijf, lopen we al terug twee weken met het mondkapje op in openbare plaatsen en is de regering regelingen aan het treffen i.v.m. de Covid-Save Pass, het geven van een 'boost prik' bij het vaccin van Johnson & Johnson, enz. Tante Corona laat zich dus weer volop voelen. Een lerares die op het nieuws geïnterviewd werd, stelde dat corona dreigender over haar klasje hangt dan vorig jaar. Oei, hoe moet dit nu verder? Zo denken misschien wel meerdere mensen. Het heeft iets onbehagelijks, omdat je er geen pak op hebt en het je onverwacht afremt in je handel en wandel. Je toekomst komt niet op je af zoals je zou willen.

Als dit bij jou ook zo is, kan deze 'Handdruk' misschien soelaas brengen, want in het eerste artikel waarin Barbara Mertens met zuster Trees Cooman uit Oostende in gesprek gaat, staan de ogen gericht op het begin. Wil je zinvol verder; kijk dan naar je begin en de toon van Kerstmis is gezet.

Br. Jan De Vleeshouwer schrijft in zijn column dat hij hoopt op een andere Kerst.

In de rubriek 'Een handvol' kan je merken dat er weer één en ander franciscaans gebeuren was waarvan je warm wordt van binnen.

Maar er zit ook een verslag tussen waarmee we met onze neus op een realiteit worden gedrukt die we niet meer uit de weg kunnen gaan. Maar in veel gevallen is het ook goed dat er een einde komt aan iets van heel lang en heel oud, want dan is er plaats voor iets gloednieuws dat veel nieuwe kansen biedt.

In de rubriek 'op handen' kijken we uit naar de Adventsretraites om ons warm te maken voor Kerstmis.

We wensen jullie, beste lezers, een zalig leesmoment toe met deze kapucijnse Handdruk.

En ... we kijken bij deze al uit naar het nummer van maart 2022 waarbij dit tijdschrift met fierheid het blad van de franciscaanse familie van Vlaanderen wordt.

br. Kenny Brack

Auteur:

Barbara Mertens

Rubriek:

Uit eerste hand

BARBARA MERTENS IN GESPREK MET ZR. TREES COOMANS

Nu Kerstmis nadert, hebben velen de kerststal weer van de zolder gehaald. Vanuit warme woonkamers dwaalt onze blik af op dat kleine kind in de kribbe, waarmee het allemaal begon. We vieren de geboorte van een weerloos kind waarin God zich openbaarde. Het teken van Zijn begin, van 'God met ons', heel concreet en tastbaar als mens onder mensen. Een God die zijn onuitsprekelijke liefde voor elk van ons én niet in het minst voor de armsten en meest kwetsbaren, op wonderlijke wijze kenbaar maakt.

Franciscus van Assisi was geboeid door het Kerstgebeuren. Met zijn levende kerststal in de Italiaanse stad Greccio wilde hij dit kind zo dicht mogelijk nabij komen. Hij wilde weten wat voor lijden het moest ondergaan in de barre omstandigheden waarin het ter wereld kwam. Ook Clara's blik valt op dat bijzondere begin, op de armoede van het kind dat in een kribbe was gelegd in schamele doeken gewikkeld, zoals ze schrijft in haar testament.

Voor deze Handdruk laten we ons in het bijzonder bij de hand nemen door Clara van Assisi om mét haar te ontdekken hoe dat begin, de mens-wording van God, haar leven voorgoed op een ander spoor bracht. We volgen haar doorheen de vaak vurige en verheven beeldspraak van haar geschriften op zoek naar wat ze ons vandaag te vertellen heeft. We verkennen haar woorden, maar niet zonder een levendig en actueel wederwoord van zr. Trees van de clarissen van Monasterium het Zonnelied in Oostende die als

**“Kijk altijd naar je begin, houd je houvast vast, doe wat je doet en geef niet op”
(2BrAg 11)**

'Handlanger' getuigt over hoe zij Clara's spiritualiteit dagelijks beleeft.

Een ontmoeting als begin

Voor Clara van Assisi, die opgroeide als oudste dochter in een adellijke familie, moet het de ontmoeting met de armen die bedelden in de straten van Assisi geweest zijn die haar leven voorgoed omgooide. Zelf kwam ze niets te kort, maar hun smekende blikken, hun broosheid en hun hongerlijden raakte haar in elke vezel van haar wezen. Het was sterker dan haarzelf, zo wordt verteld in haar heiligenleven: soms sloeg ze een maaltijd over om iets van haar eigen rijkdom aan hen te kunnen geven.

Intussen woedde er een hevige strijd in Assisi waarbij de adel tegenover de opkomende burgerij kwam te staan. Het was - zoals altijd - een strijd om macht en invloed, om geld en bezit. Clara moest net als alle adellijke families vluchten. Niet lang na

haar terugkomst hoorde ze hoe Franciscus van Assisi, de zoon van de lakenhandelaar die meegevochten had met de burgerij en krijgsgevangen geweest was, zich afgekeerd had van het goeie burgerleven om arm in de marge van de maatschappij te gaan leven. Ook voor Franciscus was het de ontmoeting met een melaatse geweest, die zijn leven op een gans ander spoor zou zetten.

Leven volgens de volmaaktheid van het evangelie

Franciscus van Assisi herkende iets van zijn eigen roeping en bezieling in de elf jaar jongere Clara. Zij zou zijn eerste vrouwelijke volgelingen worden. Het duurde niet lang of enkele andere vrouwen volgden haar voorbeeld. Voor Clara en haar eerste zusters schreef Franciscus een beknopte leefregel. Hij bevestigde daarin dat de zusters door God geroepen waren en er vrijwillig voor kozen om volgens de volmaaktheid van het evangelie te leven. Hij beloof-

de dat hij en zijn broeders altijd zorg en aandacht voor hen zouden hebben.

Voor nieuwe broeders gebruikte Franciscus in zijn eerste leefregel dezelfde toetssteen: "Als je

HANDLANGER

zr. Trees "Zowel bij Franciscus als bij Clara was dit de eerste ervaring: het medelijden met de armen. Ze beseften dat ze alles hadden, méér zelfs dan ze nodig hadden, om dan te botsen op mensen die niets hadden. Dat was het allereerste begin: het geraakt zijn door de arme of door diegene die kwetsbaar is of hulp nodig heeft. Om dan de vreugde te ervaren van naar die ander toe te gaan, niet op een overheersende manier maar op een gelijkwaardige, medelijdende manier, vanuit het geraakt zijn.

Bij mij was dit eigenlijk ook het begin. Ik was kleuterleidster voor ik binnenkwam in het klooster. De kinderen hadden gedaan met eten en speelden op de speelplaats. Het was maar een klein schooltje met drie klasjes. Ik had middagtoezicht en de andere twee kleuterleidsters waren er nog niet. Een jongetje uit de eerste kleuterklas had een enorme verkoudheid. Hij had twee grote snottebellen. Alle vijf stappen kwam hij op me af om te zeggen dat zijn neus liep. Elke keer kuiste ik zijn neus af, waarna het zakdoekje weer in zijn zak verdween. Na amper drie minuten stond hij er weer terug. De klas ging bijna terug beginnen, dus de andere kleuterleidsters waren er intussen ook. Verdorie, dacht ik, dat hij nu maar naar zijn eigen juffrouw loopt. En toen viel ineens bij me binnen: "Wat je voor de minste van mijn broeders of zusters hebt gedaan, heb je voor mij gedaan." (Mt 25, 40) Dat is evangelisch leven, besepte ik en dat gaf me zo'n diepe vreugde van binnen."

Glasraam in de kapel van Monasterium Het Zonnelied te Oostende.

volmaakt wil zijn, ga dan verkopen wat je bezit en geef het aan de armen, en je zult een schat in de hemel hebben. Kom dan terug om Mij te volgen". (Mt 19, 21) Leven volgens de volmaaktheid van het evangelie, betekende kiezen voor een leven in armoede én Jezus navolgen. Franciscus en de broeders trokken er letterlijk twee-aan-twee op uit in Christus' voetspoor. Maar Clara en haar zusters konden als vrouwen niet vrij rondtrekken in hun tijd. In de beslotenheid van hun klooster werden ze uitgedaagd om dezelfde roeping waar te maken.

Enkele krachtlijnen in Clara's spiritualiteit

1 Net zoals Franciscus koos Clara radicaal voor **een leven in armoede**, dat wil zeggen een leven zonder bezit. De schreeuw van de armen in Assi-

si was diep bij haar doorgedrongen. In het gelaat van de armen en de zieken zag ze hoe het Christus zelf was die lijdt in elk van hen. God identificeert zich met de meest kwetsbaren en openbaart zich door hen. Voor Clara en Franciscus is armoede het vrij worden van alles wat de mens zowel geestelijk als materieel kan binden om de mens te worden zoals die door God bedoeld is.

2 Waar Franciscus en zijn broeders er net zoals Jezus op uit trokken om het evangelie te verkondigen, kreeg **Christus volgen** voor Clara en haar zusters een sterkere contemplatieve betekenis. In haar brieven lezen we hoe Clara het voetspoor van de arme en nederige Christus al schouwend volgde: "Zie op naar Hem", "Overweeg Hem", "Bekijk Hem", "Beschouw Hem", "Volg Hem". Door het evangelie te bemediteren en te overwe-

gen, wilde Clara haar hele wezen als maar meer doordringen van Christus' leven en haar hele leven en zijn op Hem afstemmen.

3 Clara putte haar kracht uit Christus' liefde voor de mens. Ze wilde **Zijn liefde weerspiegelen** met haar hele leven, zich erdoor laten omvormen. De onuitsprekelijke liefde van God die in Christus zichtbaar werd voor de mens, vervulde haar. Haar hele leven was een uitdrukking van haar antwoord op deze liefde, van haar wederliefde. Ze wist zich innig bemind door God en vanuit die liefde kon ze ook haar zusters onvoorwaardelijk liefhebben en in een zusterlijke verbondenheid leven met alle schepselen. Ze wilde een weergave van Hem zijn en gelijkvormig worden aan Hem om zijn liefde te laten doorstromen naar anderen.

Vier metaforen

Om te spreken over de onuitsprekelijke liefde die God is, hebben we als mens beelden nodig. Ook Clara maakt rijkelijk gebruik van beeldspraak om de diepere dimensies van die liefde uit te drukken, die eigenlijk onzegbaar is. In haar briefwisseling met Agnes van Praag, de dochter van de koning van Bohemen die besluit om net als haar in armoede te gaan leven, maakt ze gebruik van vier beelden of metaforen. Hoe kunnen we die beelden begrijpen?

1 De ruil

Wanneer Agnes van Praag besluit om de koninklijke kringen waarin ze opgroeide te verlaten om in evangelische armoede te gaan leven, looft Clara haar voor die dappere keuze. Net

HANDLANGER

zr. Trees "De beginervaring van Franciscus en Clara was een persoonlijke ervaring die hen raakte, de ontmoeting met de armen. Ze ontdekten in hen een broeder en zuster. Later fundeerden ze die ervaring op het evangelie en zijn ze in de armen Christus gaan zien, die elke mens als zijn broeder of zuster zag. Zelfs al was hij de Zoon van God, hij plaatste zich niet boven anderen. Hij ging consequent arm leven met de armen.

Ik heb het altijd moeilijk met het idee dat Clara en Franciscus gekozen hebben voor de armoede. Nee, de armoede heeft voor hen gekozen. Ze hebben een oerervaring opgedaan en ze zijn arm gaan leven omdat ze beseften dat ze zonder veel bezit als broeder en zuster konden leven met de gewone mens. Dat is de echte rijkdom die ze ook in het leven van Jezus herkenden. Ze wilden rijkdom niet gebruiken om zich te verheffen boven de armen, maar ze wilden op gelijke voet met hen gaan leven. De armoede was het gevolg van hun verlangen om broederlijkheid en zusterlijkheid ten volle te kunnen beleven, maar niet het begin. Het begin is in de arme je broeder en je zuster zien, en daarin de gelijkens vinden met Jezus. Die boodschap lees ik terug in bijna heel het evangelie."

HANDLANGER

zr. Trees "Ik vind het zo mooi dat Clara schrijft dat je met de liefde van Christus elkaar moet beminnen. Ze moet ervaren hebben dat als de liefde alleen uit jezelf moet komen, dat ze dan ontoereikend is. Het vertrekt altijd vanuit de menselijke ervaring. We hebben de liefde gekregen, ze is in ons gelegd. Een klein kindje van zes maanden slaat zijn armpjes om zijn moeder en knuffelt. Die liefde is in het kind gelegd, het heeft nooit gedacht "ik zal eens gaan beminnen". Die liefde moeten we gaan beleven. We moeten altijd vanuit de liefde van Christus naar de arme, de gewone mens gaan, die allen ook de liefde van Christus in zich dragen.

Clara heeft echt geleefd vanuit die liefde. Alles wat ze Hem ziet doen en waarmee ze zelf werd geconfronteerd, doet haar reflecteren over hoe ze die liefde kan doorgeven en naar buiten kan laten komen. Ze had ervaren dat je daardoor echt mens wordt. Ik geloof in God omdat de liefde bestaat. God is mens geworden om de liefde te laten zien en door te geven. Ik word zelf mens door diezelfde liefde vorm te geven, ook al doet het me lijden, ook al word ik daardoor de mindere. Het gaat erom jezelf vrij maken voor die liefde."

HANDLANGER

zr. Trees "In alles wat ze deed, volgde Clara Christus. In haar levensbeschrijving lees je hoe ze altijd het werk van de mindere doet. Ze was daartoe niet verplicht, maar vanuit het verlangen Christus te volgen diende ze met een vrij hart, een hart dat zich geen dienaar voelt. Geen enkele arme mens werd terug weggestuurd. Iedereen moest geholpen worden. Geld zullen de zusters niet gegeven hebben, maar ze genas, ze luisterde, ze hielp, dat is ook een manier van op weg zijn. Je hoeft niet altijd buiten te lopen en dingen te gaan doen om iets te betekenen voor arme mensen.

Dat gebeurt hier bij ons ook. Mensen komen naar hier om dingen te vertellen die ze nergens anders vertellen. Wij hoeven de straat niet op, ze vinden hier een veilige plek om hun verhaal te doen. Franciscus was meer zichtbaar voor de gewone mens in de straat, maar toch vonden ze Clara. Als je leest in het heiligenleven hoeveel mensen passeerden bij Clara en haar zusters, dan kan ik me goed voorstellen dat ze niet altijd aanwezig was tijdens het gebed!"

HANDLANGER

zr. Trees "Ik woonde nog thuis, dus ik had geen eigen huis. Ik stond juist voor mijn vaste benoeming als kleuterleidster toen het verlangen claris te worden steeds sterker werd en ik besefte dat het mijn weg was. De directrice sprak me aan over de vaste benoeming, maar ik zei: "Ik denk dat het de moeite niet meer zal zijn". Alles wat je opgebouwd hebt en dat je heel graag deed, moet je loslaten. Mijn auto, mijn klas, relaties, het je vrij verplaatsen naar waar je heen wil gaan, dat alles moet je loslaten. Dat zijn dingen die je echt wel voelt. Je gooit je talenten weg, kreeg ik te horen. Maar op een gegeven moment besef je, ik moet het doen want anders bewandel ik een weg die niet de mijne is. Je ruilt uiteindelijk omwille van de liefde. Voor mij was dit het diepe besef dat leven volgens het evangelie, vanuit die onvoorwaardelijke liefde, mij méér mens maakt.

Je laat alles achter om te kiezen voor een heel eenvoudig godsverbonden leven, vanuit de oproep van Jezus om broeders en zusters te zijn van elkaar, jezelf niet te verheffen boven anderen en je niets toe te eigenen. Je kan dit niet beredeneren, want dan doe je het niet. Het is een overtuiging, diep van binnen. Die beweging maken kan je niet op eigen kracht. Pas achteraf besef je dat het iets van God is, dat die kracht in je gelegd is en dat Jezus net hetzelfde gedaan heeft. Mijn leven is ook een ruil, elke dag weer, van ik-gerichtheid naar het gericht zijn op de andere. Altijd weer ruilen, ruilen, ruilen."

zoals Christus "behoefstig en arm in de wereld wilde verschijnen, omdat de mensen, die straatarm en behoeftig waren en gebukt gingen onder een nijpende behoefte aan hemels voedsel, in Hem rijk zouden worden", zo liet Agnes

bij haar intrede alle wereldse rijkdom en faam voor wat het was om arm Christus te volgen. "Daarom hebt u uw kleren, namelijk de vergangelijke rijkdom, afgeworpen om (...) langs de smalle weg en door de nauwe poort

het hemels koninkrijk te kunnen binnengaan. Wat een grote en lofwaardige ruil!", schrijft Clara in haar eerste brief aan zr. Agnes. (1BrAg, 20&29)

2 De weg

Hoewel Clara haar leven doorbrengt in de beslotenheid van het klooster van San Damiano, gebruikt ze in haar tweede brief het beeld van de weg. Ze moedigt Agnes aan de weg van de geboden van de Heer te gaan en Christus te volgen, "zie Hem" en "volg Hem". Ze schrijft: "Je moet met snelle stap, met lichte tred zonder je voeten te stoten zodat je schreden zelfs geen stof laten opwaaien, onbezorgd, blij en opgewekt het pad van de gelukzaligheid voorzichtig gaan." (2BrAg 11-13)

HANDLANGER

zr. Trees "De weg is er altijd, je bent altijd op weg. Je kan nooit zeggen, nu ben ik er. Voor mij betekent het altijd op weg zijn het altijd opnieuw kiezen voor liefde, weg van de ik-gerichtheid. Soms is het een gevecht om je eerste reacties van ik-gerichtheid om te buigen naar gerichtheid op de ander. Ik ben nu hier en altijd alleen maar op weg om die liefde te bereiken. Je bent er nooit, maar dat geeft niet, als je maar op weg blijft. Je moet niet al het stof met je meezeulen, God weet dat je er nog niet bent. Ga dus maar door, licht maar vasthoudend. Het is net zoals met het Koninkrijk van God, het is er al en toch moet je er naartoe. God, de Vader, is het begin- en eindpunt van de onvoorwaardelijke liefde. Je moet telkens weer naar het beginpunt, maar toch is het geen cirkel. Het is eerder een spiraal die zich telkens verdiept. Waar je ergens op die weg bent daar moet je niet mee bezig zijn, de onvoorwaardelijke liefde is bij jou. Ook als je een keer ernaast stapt, sta terug op en ga door."

3 Gods inwoning

Wanneer zr. Agnes van Praag té streng begint te vasten, wijst Clara haar daarop in een brief. Ze moedigt haar medezuster aan om met meer respect om te gaan met haar eigen waardigheid. God woont immers in haar, net zoals Hij in het innerlijk van elke mens woont. "Zie, het is toch duidelijk", schrijft Clara in haar derde brief aan zr. Agnes, "dat de ziel van de gelovige mens, door Gods genade het waardigste van de schepselen, groter is dan de hemel. De hemel met alle andere schepselen, kunnen de Schepper immers niet bevatten. Alleen de gelovige ziel is zijn verblijf en zetel." (3BrAg 21-11)

4 De spiegel

In een vierde brief beschrijft Clara Christus als een spiegel zonder vlek. Ze moedigt haar medezuster aan om elke dag in die spiegel te kijken opdat ze zich bewust zou worden van haar eigen identiteit en waardigheid,

HANDLANGER

zr. Trees "In alles wat leeft, woont God. Ieder schepsel draagt Zijn liefde in zich. Het besef dat je ten diepste bemind bent, is een heel andere insteek in het leven dan als je zonder dit besef leeft. Als ik besef dat God in mij woont en mij aanvuurt, dat ik vanuit zijn kracht mag leven, dan sta ik anders in het leven dan als zou alles vanuit mezelf komen. Wie God niet toelaat mist het besef onvoorwaardelijk en ten diepste bemind te zijn, denk ik, en net dat besef maakt je vrijer. Dag na dag leer ik dat liefde niet verdiend moet worden, dat ik me niet moet bewijzen, dat ik ten diepste aanvaard ben, dat ik vanuit mijn diepste wezen kan leren leven om vrij en onvoorwaardelijk mijn medezusters en elke mens die ik ontmoet, te ontvangen. Door inkeer en meditatie kan ik stilaan weg groeien van ik-gerichtheid en de zorg om graag gezien te zijn, naar een gegevenheid zonder voorwaarden."

HANDLANGER

zr. Trees "Eigenlijk gaat het vanzelf: je volgt Christus op Zijn weg. Je ziet iets en je ruilt het één in voor het ander. Je ziet het en je gaat op weg. Je ziet het en je wordt je bewust, God woont in mij. Je ziet iets, en je doet het na en spiegelt het. Het zien, iets gaan beseffen is altijd het begin. Als je het niet in-ziet, ga je het niet doen.

De spiegel is ook het beeld van de roeping van elke christen om dichterbij naar het beeld van God toe te groeien. Elke mens draagt Christus in zich. De spiegel op zich heeft geen betekenis, het was in die tijd slechts een stuk metaal. Alleen als je ervoor gaat staan en erin kijkt, zie je iets. Je ziet jezelf, en daarmee ook God die in je woont. De spiegel die Christus is, weerspiegelt ook de Vader. In de spiegel zien we Zijn leven, waaraan we ons eigen leven kunnen spiegelen en ons kunnen laten omvormen. Het is een omvormingsproces. Elke generatie moet telkens weer de puurheid van het evangelie ontdekken. God is niet te verdienen, Hij is er al. Hij is onvoorwaardelijke liefde die je ontvangt in het diepste van je wezen. Wij hebben het nodig als mens om telkens weer naar Hem toe te gaan, ons in te keren en ons te laten omvormen. Dat inkeren is de spiegel, dat is altijd terugkijken naar datzelfde beeld."

die altijd terug naar God verwijst. "Kijk dagelijks in deze spiegel, o koningin, bruid van Christus, en spiegel daarin voortdurend je eigen gezicht opdat je jezelf zo geheel van binnen en van buiten mooi maakt (...) met de bloemen en gewaden van alle deugden,

zoals het de allerliefste dochter en bruid van de hoogste Koning past." (4BrAg 15-17)

Kijk altijd terug naar je Begin

Voor Clara van Assisi is Christus het begin. Het begon met dat

HANDLANGER

zr. Trees "Het is pas door Clara te lezen dat ik meer verwonderd geraakt ben over Kerstmis. Christus' kruisdood appelleerde me eerst. Door zo tot het uiterste te gaan liet Christus ons iets zien over die onvoorwaardelijke liefde. De Farizeeën konden het niet aan dat Jezus het strenge navolgen van voorschriften en wetten doorprikte en zei dat het daar niet om ging. "De sabbat is er voor de mens, en niet de mens voor de sabbat." (Mc. 2, 27) Het gaat niet om de regels, het gaat om Gods onvoorwaardelijke liefde. Dat is Jezus komen brengen en openleggen voor ons, dat is de essentie. Zijn einde leidt ook weer terug naar het begin: de puurheid van Gods liefde kan je niet verdienen door allerlei wetten te onderhouden. Zijn Liefde IS."

lieflijk kind in schamele doeken gewikkeld dat uiteindelijk vanuit een onuitsprekelijke liefde voor de mens Zijn leven gaf op het kruishout. God daalde af tot in het armste leven om de mens van daaruit op te tillen met zijn onvoorwaardelijke liefde. Met die liefde van Christus moeten we als christen ook elkaar beminnen. Die liefde brengt soms lijden met zich mee, fysiek lijden, maar vaak ook geestelijk lijden als we niet gezien worden in wat we doen voor de ander of zelfs niet worden bedankt. Maar als we het doen vanuit die diepste onvoorwaardelijke liefde die in ons werd gelegd, bezorgt het ons vreugde, evangelische vreugde.

Citaten Clara uit: FREEMAN, G.P. (red.) e.a., *Clara van Assisi. Geschriften en oudste bronnen*, Nijmegen, 2015.

Auteur:

br. Jan De Vleeshouwer

Rubriek:

Column

De eindejaarsfeesten staan weer voor de deur. Dat is belangrijk voor de handelaren, de horeca, enz. Wat mij opvalt is dat, ondanks alle pogingen, het kerstfeest overeind blijft.

Waarom? Roept de geboorte van de Heer gevoelens van tederheid op? Wordt ergens de romantische gevoeligheid geraakt? Ik weet het niet. Wat mij wel interesseert is de aandacht van Franciscus voor het kerstgebeuren. Hij laat een stal bouwen om, zoals Thomas van Celano het schrijft: *“Ik wil de herinnering oproepen aan het Kind dat in Bethlehem geboren is, en zo goed mogelijk met eigen ogen de pijnlijke en behoeftige omstandigheden zien waaronder het Kind te lijden had, hoe het daar in een kribbe op stro lag tussen een os en een ezel”*.

In deze tekst word ik getroffen door de uitdrukking “de pijnlijke en behoeftige omstandigheden zien”. Dit zegt heel wat voor mij over de God van Franciscus. Het gaat niet om een almachtige God, maar om de broosheid van God. De Heer komt naar ons als iemand die de broosheid van het leven opneemt. Dat is een andere God dan de Albeheerser, die zo belangrijk was in zijn tijd.

God wordt mens, komt naar ons toe in de broosheid van het leven. Hij komt tot ons in erbarmelijke omstandigheden die een normaal kind niet kent. Hij toont zich zwak, want in de zwakheid toont God zijn kracht, volgens de apostel Paulus. Ik heb het met deze uitdrukking altijd moeilijk gehad. En ik geloof dat ik niet de enige ben.

Maar laten wij even kijken wat dit voor Franciscus betekende. Hij wil de Heer en zijn evangelie volgen. Hij wil het volgen van de Heer niet enkel verstaan, maar ook beleven. Hij wil de broosheid van het leven ervaren met zijn lichaam: zien, voelen, enz. Dat drukt zich uit in zijn armoede als een afhankelijk zijn van God en van de mensen. Dat lezen wij in de manier waarop hij nederig is en dat ook van zijn broeders vraagt. Dat krijgt een uitdrukking in het minder-zijn. Kortom: Kerstmis roept bij Franciscus heel wat anders op dan gevoelens van tederheid en romantiek.

Als ik naar mijn eigen leven mag kijken, dan is het laatste wat ik verlangde de levensbroosheid. Ik wilde -zoals vele mensen om mij heen - belangrijk zijn, macht hebben. En dat is heel menselijk. Maar ik heb, dank zij Franciscus, leren ontdekken dat Kerstmis ook wat anders is: leven met je broosheid. Die broosheid van mijn leven aanvaarden. Dat is niet gemakkelijk maar ergens is het helend. Mijn broosheid helpt mij om realistisch in het leven te staan.

Ik geloof dat deze weg van het aanvaarden van je broosheid de weg van Jezus en in navolging die van Franciscus was. Moge Kerstmis anders zijn dit jaar.

SORELLE E FRATELLI: TERUGBLIK

Met een zeventigtal deelnemers blikken we tevreden terug op een zuster- en broederlijke inspiratienamiddag op 23 oktober in Leuven. Willem Marie Speelman gaf een bezielde openingslezing over Identiteit en Broederschap en daarna kon iedereen aansluiten bij één van de vier workshops. Barbara Mertens vertelde over de zusterlijke wijsheid van Clara, André Jansen focuste op de broederlijkheid in Franciscus' wijsheidsspreuken, Wies Beckers bracht de inspirerende kunstwerken van Lucy D'Souza weer tot leven en Geert Nicasy ging op stap om de herfst broederlijk te omarmen. Brigitte Puissant begeleidde een workshop op kindermaat rondom de figuur van broeder Juniperus. Tijdens het ontmoetingsmoment nadien kon ie-

dereen wat bijpraten bij een tas koffie of thee, rondsnuisteren in onze boekenstand, info sprokelen over de TAU-werking in al haar facetten of hun hart luchten in de broederlijke babbelbox. We sloten deze mooie dag af met een heel eenvoudige bezinning rondom het Zonnelied: tien kaarsen die symbool stonden voor de tien strofes van het Zonnelied werden één voor één ontstoken terwijl we samen de strofes tien keer baden. Tussendoor zongen we zuster- en broederlijk samen het Taizé-refrein: O pauvreté... Daarmee was de cirkel rond!

De openingslezing en de filmpjes van de broederlijke babbelbox zijn te (her)bekijken op www.franciscaansleven.be

Auteur:

Stijn Demaré

Rubriek:

Een hand vol

EEN HAND VOL

FRANCISCAANSE SPIRITUALITEIT IN HERENTALS

Auteur:

Klaas Blijlevens

Rubriek:

Een hand vol

Wij, als kapucijnen van de Midden Kempen, willen in en vanuit Herentals voor belangstellenden bijeenkomsten organiseren rond franciscaanse spiritualiteit. Velen van ons hebben honger naar diepgang en koesteren een verlangen om met gelijkgezinden in verbondenheid te leven. Ze zijn op zoek naar inspiratie om hun leven een positieve zin te geven. Hen willen wij de kans geven om te proeven van de spirituele rijkdom van ons geloof zoals dat door Franciscus van Assisi op een inspirerende wijze werd beleefd.

Voor deze herfstperiode planden wij drie avonden met vooral een getuigend karakter hoe mensen hun christen zijn vanuit evangelisch-franciscaanse achtergrond beleven.

Op de eerste avond van 6 oktober 2021 sprak onze medebroeder Igor De Bliqy aan de hand van het lied van Bart Peters over Franciscus en zijn eerste broeders. Als priester van het bisdom Brugge had hij de You-Fra-beweging in de Westhoek meegemaakt en leerde daar ook kapucijnen kennen. Hun levenswijze als broeders van

Franciscus sprak hem aan. Twee jaar geleden trad hij toe tot hun gemeenschap.

Op de tweede avond van 3 november bracht Klaas Blijlevens een heel persoonlijk levensverhaal. Vertrekkend vanuit Ruusbroec formuleerde hij enkele verhelderende inzichten over ootmoed, Gods eerstigheid en God beleven in vriendschap. De laatste Wijsheidsspreuk van Franciscus bracht hem tot het inzicht dat het goede een geschenk is van de hemel, dat wij daar niet prat op mogen gaan

maar het moeten beschouwen als een geschenk dat wij om niet willen doorgeven en niet voor ons zelf willen houden.

De derde avond gaat door op woensdag 1 december van 20.00 uur tot 21.15 uur in ons klooster. Dan zullen we luisteren naar het levensverhaal van Liset Hamblok, gehuwde verpleegster uit Lommel die zich vanuit de inspiratie van Franciscus steeds heeft bekommerd om kinderen uit arme gezinnen. Altijd welkom.

U kunt ons altijd bereiken langs de e-mail: kapucijnenherentals@gmail.com

De kapucijnen van Herentals, Kapucijnenstraat 9, 2200 Herentals 014-22 28 21

DE KAPUCIJNEN HIELDEN PROVINCIAAL KAPITTEL IN RANST

Auteur:

Kenny Brack

Rubriek:

Een hand vol

Opzet

Zoals je in vorig Handdruknummer kon lezen zaten de kapittelbroeders een 5-tal dagen samen om de voorbije 3 jaar te evalueren en vooruit te blikken naar de toekomst. Tegelijk werd er ook gestemd en gekozen voor een (ver)nieuw(d) bestuur voor de komende 2,5 jaar.

Verloop, sfeer en gewaarwordingen

Bij het bespreken en evalueren van de bezigheden, groepswerkzaamheden, gebedsleven, pastorale activiteiten en vanzelfsprekend het gemeenschapsleven in het algemeen, deed iedere medebroeder en/of stafmedewerker die verslag uitbracht van elk specifiek aspect, de moeite om ieder een zo breed mogelijk overzicht te bieden van wat er gedaan en bereikt werd in de voorbije periode.

De voorzitter van het kapittel, telkens een afgevaardigde van het generaal bestuur van Rome, stak zijn appreciatie voor het activisme in onze provincie niet onder stoelen of banken. Alhoewel we uiteindelijk toch moesten toegeven dat het op enkele schouders rust; wat logisch is bij een sterk verouderde groep broeders. Maar in de rij van de presentaties wachtten onze

stafmedewerkers Stijn Demaré en Barbara Mertens ons op met een sprankelend verslag van de activiteiten en de groei die TAU – franciscaanse spiritualiteit in Vlaanderen meemaakten. De voorzitter br. Pio Murat werd werkelijk van zijn sokken geblazen na het aanhoren van dergelijk hoopgevend, blijmakend en toekomstgericht verslag. Ook de andere bezoekers die op dat moment als blijk van appreciatie een namiddag langskwamen deelden in het enthousiasme van br. Pio. Barbara, Stijn en Jan (onze Stafmedewerkers) zijn er dan ook in geslaagd om bergen te verzetten en worden steeds meer een vaste waarde in het Vlaams kerkelijk en randkerkelijk landschap en... tevens binnen het landschap van de interreligieuze dialoog. Hoe dan ook ... In dit kapittel was het doorheen het geheel toch heel erg voelbaar dat niet iedereen van iedereen mag verwachten dat er heel wat wordt verzet en gedaan en je zelf niet mag verwachten dat er interesse is voor datgene waarmee je bezig bent.

Dit opmerken bracht nog maar eens heel duidelijk aan het licht dat de huidige vorm van kapucijn zijn in Vlaanderen niet langer houdbaar is. Wanneer 'de kapucijnen' in Vlaanderen willen blijven zijn er duidelijk andere structuren nodig en... dat heeft TAU laten aanvoelen: zijn

er steeds meer samenwerkingsverbanden nodig op elk niveau.

Nieuwe en levende structuren aan de horizon

Om even terug te grijpen naar onze interne kapucijnenstructuur... De huidige structuur is een provinciefraterniteit die als groep alles regelt en draagt en stuurt; wat dus niet meer gaat gezien de doorwegende leeftijd; zelfs niet met een stevige TAU-werking die heel veel mensen bereikt op spiritualiteitsvlak. De toekomstige structuur zal moeten dienen om de broeders, die in Vlaanderen willen bestaan en werken vanuit een groter draagvlak, te ondersteunen en te omkaderen en dus in 't algemeen 'adem' te geven in hun zijn.

Je kan daar van denken wat je wil, maar ... wij zullen een structuur die enkele eeuwen mocht bestaan afronden om aangepast aan de tijd naar de toekomst te gaan. Om het eenvoudig te houden kijken we daarvoor naar onze buurlanden; al of niet met een zee daartussen; om te zien of er een samengaan mogelijk is. België kan zo een delegatie worden van een provinciefraterniteit die nog stevig in haar schoenen staat en groter is. Wordt dit Ierland of Duitsland? We zullen zien en afstemmen met het generaal bestuur.

De vlam van het kapucijnen-charisma aanwakkeren

Dit wil niet zeggen dat we ondertussen de kat uit de boom kijken. Het leven gaat verder en een heel praktisch en grensverleggend project dat reeds loopt in Vlaanderen is het St.-Laurentius van Brindisi project dat de Europese gemeenschappen bundelt die zich internationaal samenstellen en de bedoeling hebben om karakteristieke kapucijnenfraterniteiten te vormen zoals ze bedoeld zijn en dus: authentiek zijn. In Antwerpen heeft men reeds de kinderziekten overwonnen en bestaat men al enkele jaren op deze manier. In Meersel-Dreef is een deel van de huidige gemeenschap daarmee op weg. In de nabije toekomst zal er zich ook in Nederland een dergelijke gemeenschap vormen. Deze fraterniteiten zijn telkens internationaal samengesteld en in Vlaanderen en Nederland zal Nederlands de voertaal zijn.

Het bestuur dat de Vlaamse broeders willen

Tijdens de verkiezingsrondes was duidelijk zichtbaar dat er helemaal geen eensgezindheid is omtrent de richting die 'de kapucijnen' in Vlaanderen uit willen. Sommigen haalden ach-

teraf aan dat ze wilden kiezen om iedere groep (klooster of regio) vertegenwoordigd te zien in het bestuur. Dit is zoals in het parlement; je kiest mensen die opkomen voor je belangen.

De vraag is, of we op deze manier de kapucijnse aanwezigheid in Vlaanderen met 'visie' naar de toekomst kunnen leiden en tegelijk zorgen dat onze oudere medebroeders een rustige oude dag aangeboden krijgen. Dit lijkt eerder 'kiezen voor een status quo'.

Kortom; de wijze waarop er hardnekkig gekozen werd was niet alleen erg vervelend en langdradig maar voor sommige broeders vooral heel erg onaangenaam. Doorheen de struggle komt men uiteindelijk wel tot goede keuzes, maar eigenlijk had een grotere openheid kunnen zorgen voor een bestuur dat nog vitaler is dan nu.

Gelukkig hebben de eerste bestuursvergaderingen al duidelijk gemaakt dat de nieuw gekozen groep het met elkaar goed ziet zitten en weet welke kant we samen op moeten.

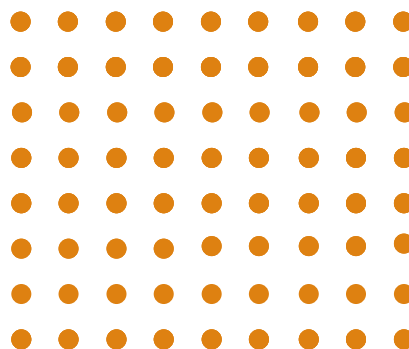
Het bestuur dat gekozen werd

Adri Geerts, minister provinciaal
Gust Koyen, vicaris-provinciaal
Kenny Brack, raadslid
Adeel Mazhar, raadslid
Luc Vansina, raadslid

En nu?

Broeder Pio (generaal raads-lid, Rome) was duidelijk in zijn slotboodschap. Hij had kennis genomen van de grote wil om de kapucijnse aanwezigheid in Vlaanderen te bestendigen. Tegelijk maakte hij ons duidelijk dat het niet meer mogelijk was om een volgende keer met algemeen stemrecht samen te komen om een driejaarlijks kapittel te houden. Het huidige bestuur heeft het mandaat meegekregen om een goede toekomst voor te bereiden door samenlevingsverbanden op te speuren met andere provincies die dit zien zitten. Tegelijk vurde hij de internationale gemeenschappen aan om verder te doen en te zorgen dat de groepjes samenlevende broeders het charisma van een authentieke kapucijn uitstralen en zo het verschil kunnen maken.

Wordt vervolgd!

WE VIERTEN 3/4 OKTOBER

Auteur:

Kenny Brack

Rubriek:

Een hand vol

Op de vergadering van de redactieraad kregen enkele redactieleden de geniale ingeving om eens een soort collage of opsomming te maken omtrent de viering van Franciscus van Assisi. We zouden een oproep doen via de Facebookpagina van TAU om jouw Franciscusevent door te sturen, opdat we elkaar ermee zouden verrijken en de 'good practices' eventueel van elkaar over te nemen.

De oproep werd geplaatst en er volgde een mooie opsomming. Van sommigen ontvingen we ook een verslag en afbeeldingen over het event. In een samenvatting geven we een korte inblik.

In **Meersel-Dreef** sloegen we de Transitusviering een keertje over omdat er diezelfde dag al Franciscusdag-familiedag gevierd werd in de Pastorale Eenheid en omdat we op 4 oktober een grootschaligere Franciscus-

viering hadden gepland. Na de viering zegende br. Adri Geerts (de minister-provinciaal van de Vlaamse kapucijnen) een gloednieuw stalen Franciscusbeeld in. Het staat schuin voor de deur van de kerk. Het is een aange-

paste reproductie van 'St.-Francis with birds' van Frederick Franck; een Nederlands-Amerikaans kunstenaar. De burgemeester van Hoogstraten huldigde het kunstwerk en sprak woorden van dank aan de kapucijnen

voor hun aanwezigheid en activiteiten in de Hoogstraatse samenleving. Franciscus werd hier dus gevierd met een blijde grote groep mensen van ter plaatse (parochie en Pastorale Eenheid).

In **Antwerpen** lag de nadruk vooral op de Transitusviering. Onze redactieploeg kreeg lovende commentaren binnen over de mooie internationale uitstraling van de avondviering en over de gezellige receptie achteraf. In de viering vernieuwden de broeders van Antwerpen en de broeders van andere gemeenschappen die plechtig geprofeet waren en aanwezig waren hun geloften.

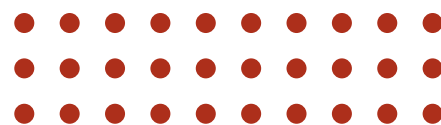
Naar **Stabroek bij de zrs. clarissen** kwamen de franciscanen van Wilrijk afgezakt om samen met de zusters clarissen en de mensen van 'Dag broer, dag zus'

(uit Merksem) Franciscus te vieren. Door ieders eigen inbreng werd de eucharistie samen gedragen en de tekst van Eloi Clerc *'zo wij konden aanbidden, wij zouden door de wereld gaan, kalm als brede stromen'* was de rode draad. Bij het gezellig samen zijn dompelde men zich onder in een uitdagende quiz over het leven van Franciscus. De maaltijd was een eetbaar schilderij van ieders meegebrachte favoriete gerechten; en ... zelfs bij het opruimen droeg ieder een steentje bij. Je kan het zien, de gezelligheid stroomt uit de foto's naar je toe.

Op de site van TAU kunnen we zien dat er nog heel wat meer doorging **te lande**, maar zoals vooraf aangekondigd zouden we hier verslag brengen van wat ons werd toegestuurd.

TERUGBLIK GEZINSVAKANTIE ASSISI VAN TAU

Auteur:
Stijn Demaré
Rubriek:
Een hand vol

De voorbije zomer trok TAU met een 50-tal deelnemers en vrijwilligers voor de vierde editie van de gezinsvakantie naar Assisi. Twee weken lang werden de gezinnen ondergedompeld in de franciscaanse spiritualiteit. Naast enkele gezinsdagen (bezoek Gubbio, Isola Maggiore, bezoeken Assisi) waren er ook halve dagen waarop de ouders gingen stappen in de voetsporen van Franciscus terwijl de kinderen op speelse wijze rond een franciscaans thema werkten. Ondanks de coronamaatregelen verliep alles vlot. Het werd een heel geslaagde editie. Op naar de volgende editie in 2023!

In de volgende editie van Handdruk lees je een inspirerend getuigenis. Ondertussen enkele quotes van de deelnemers:
"Deze gezinsvakantie is één van onze mooiste reizen geweest die

we ooit maakten met ons gezin! Een echte aanrader!!!"
"Mijn zoon kon ervaren dat geloven en samen vieren ontspannen en plezierig kan zijn."
"De reis heeft een hele diepe in-

druk gemaakt bij mijn kinderen, dat voel ik duidelijk. Dat geloven en spiritualiteit niet zweverig zijn, maar gaan over sterk en dienstbaar in de wereld staan: dat heeft TAU hen getoond. De reis heeft waargemaakt waar ik naar verlangde voor ons gezin."

"Heel bijzonder hoe wij als gezin in een heel moeilijke periode van ons leven ons op dat moment echt gedragen gevoeld hebben. Een genadevolle ervaring!"

Meer op www.franciscaansleven.be/gezinsvakantie.html

OP FRANCISCAANSE PELGRIMSESTAFETTE

Auteur:

Barbara Mertens

Rubriek:

Een hand vol

Op zondag 3 oktober werd in de Franciscuskerk in Heverlee een franciscaanse pelgrimsestafette op gang getrokken. De komende vijf jaar lossen pelgrims elkaar af op de weg van Leuven naar Assisi, waar ze 800 jaar na de dood van Franciscus, in 2026, hopen aan te komen. Al wandelend, dwalend, zoekend en soms ook vindend, hopen initiatiefnemers Benny Bilsen en An Bert velen aan te steken om al pelgrimerend naar dit bijzondere jubileumjaar toe te leven. 'Apart, maar verbonden' met telkens andere stappers die het 'pelgrimsvuur' aan elkaar doorgeven op de weg naar Assisi als geografische én symbolische bron van franciscaanse spiritualiteit. In wat volgt polsen we naar de ervaringen van Benny en An tijdens de eerste etappe!

Bij jullie vertrek ontvingen jullie de pelgrimszegen van br. Daniël De Rycke in de Franciscuskerk in Heverlee. Hoe heeft dit gebeuren jullie op weg zijn gekleurd?

Benny - Het was een intens moment. Met de pelgrimszegen werd onze tocht onder de hoede van God en van Franciscus geplaatst. Br. Daniël vroeg om Gods zegen over de ganse pelgrimsestafette, over ons en over al diegenen die na ons de weg zullen verdergaan. Ook de speciale Laudato Si' gebedsarmbandjes waarmee je het Zonnelied kan bidden, werden gezegend. Elke dag hielden we wel ergens één of meerdere keren halt in een open kerk om zo al biddend stil te staan bij al het mooie dat we onderweg mochten beleven. Zo gaven we onze tocht terug als geschenk van de Heer.

An - Het maakte van deze tocht niet zomaar een eigen pro-

jectje maar een pelgrimstocht in verbondenheid, gedragen en gezegend. Iedereen van TAU, de franciscaanse beweging in Vlaanderen, werd naar voren geroepen in de kerk, en tegelijkertijd werden ook alle toekomstige stappers gezegend. Net zoals Franciscus op zijn sterfbed niet alleen de broeders zegent, maar ook alle broeders die ná hen komen.

Bij jullie vertrek in Leuven regende het pijpenstelen. Zuster water was goed present! Hoe was het voor jullie om vanuit eigen land te vertrekken en op weg te zijn?

Benny - Vanuit Leuven vergezelden een twaalftal vroegere Assisi-tochtgenoten ons. In Vaalbeek bezochten we het graf van pater Jos Van Dooren, stichter en voorganger van de Assisitochten, voor een gebed en een groet. Vanaf Braine-le-Château volgden we gekende

pelgrimswegen naar Compostela (via Brabantica en via Gallia Belgica) om uiteindelijk de Franse grens over te steken en langs de Via Scaldea richting Reims te trekken. Zelf moest ik vroeger naar huis, maar An liep door tot bij de zusters Clarissen in Cormontreuil, niet ver van Reims. Het langzaam loslaten van je vertrouwde omgeving om langs onbekende wegen verder te gaan, deed me meer en meer één worden met de wereld om me heen. Het bracht rust. Mijn hoofd werd leger en er kwam ruimte vrij voor de mens en de natuur om je heen. Ik was niet meer bezig met dagelijkse beslommeringen en ging de dingen eenvoudiger zien. Beetje bij beetje kon ik het aantal kilometers dat we per dag 'moesten' afleggen loslaten. We zien wel wat de dag ons brengt en wie of wat er op ons pad komt.

An - "Is zuster regen reisgezel, denk dan aan de vluchtelingen en allen op zoek naar een menswaardig leven. En prijs de Heer die met

jullie gaat in alle weer en wind," gaf br. Daniël ons mee in zijn zegen. Door gebeden zoals het Zonnelied waarin het water als een nuttige, nederige kostbare en kuise zuster wordt geprezen, maar ook door het verhaal van broeder Masseüs en Franciscus die door de regen lopen¹, kan je wat je meemaakt in een breder zingevend verband plaatsen.

Ik herinner me nog hoe we de tweede dag pal naast de drukke Brusselse Ring liepen. Tegen de stroom en het geraas van het verkeer in, stapten we in stilte achter mekaar. De *vrede-en-alle-goeds*-vlag was over mijn rugzak gedrapeerd, terwijl vanuit de andere richting een legerkonvooi kwam aangereden. Dat moment van contrast is me bijgebleven**. Veel vaker waren er momenten van harmonie, schoonheid, eenheid, verwondering om zoveel moois en ongekends relatief dichtbij huis.

Door geen slaappleatsen vooraf te boeken, zijn jullie heel franciscaans op weg geweest. Hoe hebben jullie dit 'ongeregeld' onderweg zijn ervaren? Zou je het anderen aanbevelen?

Benny - Normaal gezien ben ik iemand die alles graag goed voorbereid en onder controle heeft. Nu lagen enkel de eerste twee overnachtingen vast. Dat was echt een uitdaging voor mij, maar wel eentje die ik wilde aangaan: trachten de weg te gaan met slechts slaapperief, reservekledij en proviand voor één dag. De dag zelf laten bepalen waar, wanneer en dankzij welke ontmoeting we een slaappleats zouden vinden. De

eerste dagen was het niet gemakkelijk dit alles los te laten.

Het was spannend soms. Je spreekt iemand aan, gaat ergens aanbellen en krijgt geen gehoor ook al stel je je nederig en bescheiden op. Waar gaan we vandaag terecht komen? Kunnen we rekenen op de gastvrijheid van onze medemens? Of moeten we vandaag ons tentje opzetten? Gaandeweg kon ik het meer en meer loslaten. Het komt wel weer goed vandaag! Geen enkele keer hebben we meer dan 5 keer om onderdak moeten vragen. Het aanbod was ook heel gevarieerd: een luxueuze kamer, een afgedankte caravan, een garage of in de gelagzaal van een café, een achterkamertje of in een mooie gerestaureerde stacaravan, in een pelgrimszaaltje van een gemeentehuis, ...

An - Dat leven met onzekerheden kostte wel wat energie, al groeide het vertrouwen. Toen Benny huiswaarts keerde, gaf ik mijn kookpot en vuurtje mee. Mijn trekkerstentje durfde ik niet loslaten. Uiteindelijk zeul-

de ik het de hele tijd voor niets mee. Het lijkt wel een metafoor voor het leven: wat je teveel meeneemt of bij je houdt, sleur je mee als ballast. Het is steeds die beweging maken van *uit* handen naar *in* handen van de ander en de Ander geven. Dat blijft een uitdaging voor mij.

Tegelijk biedt dat "ongeregeld" vrijheid. Willen de voeten niet mee of is er iets moois onderweg? Alles kan, er is tijd, je móet nergens aankomen. Het "bedelen om onderdak" bracht ook prachtige ontmoetingen. We kwamen in contact met mensen aan wiens huis en leven we anders voorbij waren gelopen. Er was zoveel om dankbaar om te zijn, al stel ik me ook de vraag of we even vlot onderdak hadden gevonden als we vluchteling of dakloze waren?

Het ongeregeld op weg gaan, zorgt voor een breekpunt met het gewone leven. Eén van de clarissen bij wie ik mijn tocht eindigde zei: *"Als je alles precies zo blijft doen als thuis, hoef je eigenlijk niet te vertrekken, dan kan je net zo goed daar blijven."*

¹ C. en Y. GOLL, *Nouvelles petites fleurs de Saint-François d'Assise*, Parijs, 1958.

Hoe hebben jullie het samen onderweg ervaren? Bood het, net zoals bij Franciscus, veiligheid tegenover het 'onbeschut- te' onderweg zijn? En voor jou An, hoe ging het stukje alleen?

Benny - Als je met twee op weg bent, heb je elkaar als klankbord. Je kan overleggen, leert omgaan met elkaars sterke en mindere sterke kanten en hebt deugdgedoende gesprekken met elkaar en met de mensen die je ontmoet. Vaak waren mensen nieuwsgierig naar het doel van onze reis. Dan konden we hen vertellen voor welke waarden we staan en waar we in geloven, zelfs aan een gelovige moslim.

An - We hebben samen gelachen, "gezeverd", ernstige gesprekken gevoerd, gebeden, ervaringen gedeeld en erover gereflecteerd. Nu eens met een kwinkslag dan weer in volle ernst, konden we op een gemeenschappelijke franciscaanse verhalenchat en traditie terugvallen. Soms zei één van ons gewoon "Rivotorto", "Jacoba de Settesoli", "Franciscus en de sultan" of "de ware vreugde" en meer woorden hadden we dan niet nodig om elkaar te verstaan.

Het samen op weg zijn hielp me om vertrouwen te tanken voor het stukje alleen. Alleen onderweg was af en toe saaier zonder grap of gesprek, maar ook intenser. Zelf mijn weg zoeken met enkel een summier beschrijving en een onduidelijk plan, bracht blijheid wanneer

het beter lukte dan verwacht of als er iemand opdook aan wie ik de weg kon vragen juist als ik het nodig had. Eén keer vreesde ik de nacht alleen op straat te moeten doorbrengen. Soms haalde de overweldigende schoonheid van het landschap, een kerk, een monument, ... me haast overhoop. De stilte bracht soms rust, soms leidde ze naar minder comfortabele thema's. Lieder en tekstfragmenten die uit het niets kwamen aanwaaien, brachten vaak troost, relativeerden of appelleerden, en droegen me gaandeweg.

Hoe hebben jullie de contacten met mensen onderweg ervaren?

Benny - Mensen bieden je een dak boven het hoofd, maar daar blijft het meestal niet bij. Je krijgt vertrouwen, ze geven meer dan je vraagt. Vanaf het eerste gesprek ontstaat er een band. In die zin was de tocht voor mij een genade, van ontvangen en dankbaar zijn voor wat je toegezegd wordt zonder dat je erom vroeg. We hadden alleen maar ons verhaal te bieden en ontvangen zoveel terug: onderdak, een warme kom soep, een douche, een bed, ...

Ik zou willen besluiten met een tekst die Jos Van Dooren schreef en die een steun en leidraad was tijdens onze stapdagen: *"Franciscus van Assisi leeft elders: daar waar je elkaar als zus of als broer, als deelgenoot of als tochtgenoot ervaart op je pelgrimsweg, daar waar de mensen je groeten onderweg "Buon giorno, buona gente!", daar waar je een ander van harte vrede wenst, "vrede en alle goeds". En die vrede vindt zijn oorsprong niet in de dood; zij ontkiemt in je eigen hart wanneer je je verzoent met jezelf en met de andere, met mens en met God, met aarde en oneindigheid".*

Dagboekfragment - An

"Waarom bel je aan mijn huis aan?", vraagt een zeventiger met pretlichtjes in de ogen. Tja, waarom? En dan: "Allez, entrez." "Wil je thee?" Terwijl we in de keuken wat zitten te keuvelen, komt zijn vrouw langs de achterdeur binnen. "Ah, quelle surprise!" Maar zo verrast lijkt ze niet. Ze ging gauw nog wat boodschappen doen voor sluitingstijd toen ze me het dorp zag binnenwandelen. "Oh, spijtig, die gaat onze kerk bezoeken en Jacques is daar net weg." Sinds een kortere route pelgrims naar Reims loodst, zien ze er hier vrijwel geen meer en dat vinden ze jammer. "Vanzelfsprekend geven we je onderdak, het huis is toch veel te groot geworden voor ons alleen."

Terwijl de soep op het vuur staat en Anna de rest van het avondmaal bereidt, geeft haar man me een uitgebreide privégidsbeurt in de merkwaardige 17de-eeuwse barokkerk die gebouwd is in de vorm van een viola da gamba. Zelfs delen waar normaal gezien niemand nog mag komen, worden voor mij ontsloten.

www.franciscaansleven.be/franciscaanse-pelgrimsestafette.html

KERST MET BROEDER JUNIPERUS

De online adventsbezinningen van TAU brengen een eeuwenoud verhaal over de legendarische broeder Juniperus tot leven. Week na week verschijnen de vier verschillende personages van het verhaal: de koster, de bedelende vrouw, de generaal en natuurlijk ook broeder Juniperus zelf één voor één ten tonele: ze krijgen letterlijk en figuurlijk in onze adventsbezinning een eigen stem. Zo ontdekken we gaandeweg hoe we samen Kerst kunnen vieren: elk met zijn of haar eigen karakter, zorgen, talenten, vreugdes... uiteindelijk vredevol broeder- en zusterlijk verenigd rond de Kerststal.

Je kan je ook inschrijven voor een online uitwisselingsgroepje dat wekelijks samenkomt om in gesprek te gaan en te delen rond deze adventsbezinningen.

Meer info op www.franciscaansbezinnen.be

NIEUW GEZICHT TE MEERSEL-DREEF

Tomasz, Karol Kropidlowski OFM-Cap. Geboren te Lebork in Polen in het jaar 1976. Voor de medebroeders en vrienden is het 'Tomek'. Sinds september verblijft Tomek te Meersel-Dreef in het kader van zijn sabbatjaar waarin hij grondig wil werken aan zijn doctoraatsthesis die handelt over een historisch aspect van 'parochiepastoraal'.

Voordat Tomek naar Meersel-Dreef kwam, verbleef hij in het kapucijnenklooster van Lublin (Polen). Buiten werken aan zijn thesis is Tomek heel erg actief in de kloosterkeuken waar hij de meest smakelijke recepten uit zijn habijtsmouwen schudt. Qua pastoraal draagt hij omwille van zijn thesis geen verantwoordelijkheden, maar staat onze medebroeders Przemek en Marcin graag bij in het voorgaan van enkele Poolstalige vieringen in onze Antwerpse kloosterkerk of in de Theresiakerk te Berchem.

Auteur:

Stijn Demaré
Kenny Brack

Rubriek:

Op handen

NIEUWE JONGERENPASTOR TE HEUVELLAND

Onze Youfra-gemeenschap van Heuveland mocht de nieuw benoemde jongerenpastor voor pastorale eenheid H. Clara van Assisi begroeten. De bisschop van Brugge benoemde hiervoor priester Ettien Léon N'Guessan, die dit naast zijn andere pastorale taken in dekenaat leper zal opnemen. Begin november nam hij een goede start in Loker door als zijn vro-

lijke zichzelf kennis te komen maken met de animatorenploeg van de jongerenwerking en met enkele jongeren zelf. Op de foto zie je de leidingploeg van de jongerenwerking geflankeerd door deken Miguel Dehondt en priester Ettien Léon N'Guessan. We wensen priester Etienne veel geluk toe met dit uitstekend en belangrijk pastoraal werk.

DE FRATELLI APP

Het Franciscaans belevingscentrum deed onder leiding van de pastorale eenheid St.-Franciscus van Assisi Hoogstraten-Rijkvorsel mee aan het Space for grace project dat uitgaat van het IPB. De kandidatuur voor deelname bestond erin om het Franciscaans belevingscentrum te Meersel-Dreef van een stevige uitbreiding te voorzien, die zich op het internet afspeelt in de vorm van een applicatie 'Fratelli' genaamd. Omwille van de degelijkheid van het project en de absolute meerwaarde voor de plaatselijke pastoraal lag Fratelli al gauw in de bovenste lade van de space for grace jury. De nodige financiële middelen werden toegekend en de projectgroep bestaande uit Stijn Demaré, Igor De Bliqy, Luc Vinkx, Dries de Bakker en Kenny Brack konden van wal steken. Igor, die hiervoor het gedroomde profiel heeft, nam de leiding en zocht een geschikte firma om mee samen te werken. Het werd de firma Stapstone uit

Wit-Rusland (Bellarus). Er werd ondertussen een digitaal geraamte aangemaakt, structuur bepaald, de vormgeving van de icoontjes uitgewerkt, inhoud besproken en... de wijze van inhoud, nl.: audiovisueel, of gewoon audio in de vorm van een podcast, tekstfragmenten enz... ieder aspect dat omwille van de persoonlijke beleving in het belevingscentrum niet grondig genoeg werd behandeld, kreeg of krijgt op de app een invulling om 'U' tegen te zeggen. De app zal in 2 richtingen werken. Het wil mensen de weg wijzen naar die persoonlijke beleving in het belevingscentrum en het wil mensen vanuit het belevingscentrum de weg wijzen naar de app voor meer verdieping per thema. Omwille van de grote omvang en de diepgang van de app zal deze tegelijk kunnen dienen als hedendaagse informatiebron of checkpoint voor franciscaanse spiritualiteit voor geïnteresseerde mensen. TAU Vlaanderen is

in de personen van Stijn en Kenny aanwezig in de projectgroep. De app zal in het Nederlands en het Engels uitgewerkt worden. Op de foto zie enkele shots uit de voorbereidingen. De echtgenoten Hilde en Rudolf lezen onder leiding van br. Igor een hele verzameling tekstfragmenten in van de hand van prof. Dr. Willem Marie Speelman. Wanneer de APP operationeel wordt brengen we jou als lezer zeker op de hoogte.

Br. Gerard Sergier

Poperinge 1934 - Herentals 2021

Onze medebroeder Gerard Sergier werd geboren te Poperinge op 8 augustus 1934. Zijn ouders waren André en Madeleine Delporte. Bij zijn intrede in het noviciaat, in 1954 te Edingen, ontving hij de naam broeder Anselm. Van 1955 tot 1961 volgde hij filosofie en theologie te Brugge en te Izegem. Daarna studeerde hij drie jaar sociale wetenschappen aan de Sociale Hogeschool te Heverlee.

In de orde kreeg hij achtereenvolgens verschillende taken. Zo werd hij in 1965 onderpastoor te Herentals. Hij kreeg er de pastorale zorg voor de "Jeugd- Derde Orde": de Zonnemeisjes en Zonneknapen.

In 1971 verhuist Gerard naar ons klooster te Boom. Hij wordt er leraar-godsdienst aan de Rijks Middelbare School. Te Boom zet hij een franciscaanse jeugdbeweging op. Door deze werking krijgt hij er vele vrienden. Drie jaar was hij er vicaris, dat wil zeggen onderoverste.

Van 1979 tot 1984 is hij pastoor te Herentals. Daarna wordt br. Gerard te Brassaat godsdienstleraar aan het Mater Dei Instituut. Tevens wordt hij rector van de zusters van het Heilig Hart van

Maria van Berlaar, die in Essen wonen. Daarnaast wordt hij aalmoezenier in het RVT De Bijster, een RVT voor dementere mensen. Hij werkt er mee aan het oprichten van een palliatieve eenheid.

Terwijl br. Gerard aalmoezenier bleef in de Bijster werd hij in 2000 uitwonend lid van de fraterniteit te Meersel-Dreef. In 2003 verhuist hij naar Herentals en wordt er gardiaan van de broederschap. Hij start er een cursus Bijbels-Hebreeuws op. Als hij in 2006 naar Meersel-Dreef verhuist geeft hij ook daar lessen in Bijbels-Hebreeuws.

Hij begeleidt ook enkele keren de regionale vormingsdagen in onze huizen te Herentals en te Brugge.

Op het kapittel van 2018 te Maria-Aalter wordt hij ernstig ziek en wordt br. Gerard met spoed opgenomen in het hospitaal te Turnhout. Voor revalidatie gaat hij naar het klooster te Herentals, waar zal hij wonen tot aan zijn sterven.

Wat waren zijn activiteiten de laatste jaren? Tien jaar lang was hij geestelijke begeleider van de Pio-gebedsgroep te Oostmalle. Hij bleef lessen Bijbels-Hebreeuws geven, zowel in Herentals als te Meersel-Dreef. Hij was geestelijke begeleider van de Zusters Clarissen te Turnhout. Hij had zijn beurtrol in het eigen klooster voor het voorgaan in de diensten. Dit alles deed hij graag en met veel toewijding. Maar de coronatijd trok een grote streep door zijn activiteiten. Vele dingen vielen bijna helemaal stil.

Begin september stelde men bij br. Gerard keelkanker vast. Daarvoor werd hij opgenomen in het hospitaal te Herentals en na enkele dagen doorgestuurd naar het UZA te Edegem. Alle goede zorgen mochten niet baten. In de morgen van 7 oktober 2021 is hij in alle rust gestorven.

Moge de Heer hem opnemen in zijn eeuwige liefde. Dat hij 'nieuw' mag leven in de schoot van de Hemelse Vader.

UIT HANDELEN

Get's voor jou?

- **Zou leven in zo'n gemeenschap iets voor jou zijn?**
- **Inspireert Franciscus je?**
- **Ben je vrij?**
- **Vrij voor ...?**